

Demo Finlandin lausunto hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodelle 2025

Puolueiden kansainvälinen demokratiayhteistyö – Demo Finland kiittää eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaostoa mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodelle 2025 (HE 109/2024 vp). **Lausunnossamme haluamme nostaa esille demokratia- ja oikeusvaltiotuen jatkuvuuden osana Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan perustaa.**

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan perustana ovat oikeusvaltioperiaate, ihmisoikeudet, tasa-arvo ja demokratia. Kuten valtion talousarvioesityksessä todetaan, autoritäärisyys uhkaa demokratiaa. Syyskuussa julkaistu International IDEA:n Global State of Democracy 2024 -raportti osoittaa, että yhä useampi valtio liikkuu autoritääriseen suuntaan.¹ Raportti toteaa, että demokratia heikentyi vähintään yhdellä neljästä tarkastellusta osa-alueesta 47 prosentissa valtioista ja vahvistui vain 30 prosentissa. Samalla autoritääriset valtiot muuttuvat yhä itsevaltaisemmiksi kaventaen olemattomiksi vapaan kansalaisyhteiskunnan, median ja opposition toimintamahdollisuuksia. **Tutkimusten mukaan demokratia taantuu sekä uusissa että vakiintuneissa demokratioissa.**

Demo Finlandin tuore, tutkimustietoa kokoava *Vahva demokratia talouskasvun tuottajana* -selvitys osoittaa, että demokratia vahvistaa talouskasvua.² Tutkimuskirjallisuuden pohjalta demokratiasta voidaan tunnistaa mekanismeja, jotka tuottavat talouskasvulle suotuisimman toimintaympäristön verrattuna autoritäärisiin järjestelmiin. Demokratioissa toimiva oikeusvaltio suojelee yritysten ja kansalaisten omistusoikeuksia, ja poliittinen päätöksenteko on vakaampaa. Demokratiat kerryttävät enemmän inhimillistä pääomaa ja tukevat innovaatioita ja teknologista kehitystä. On havaittu, että 25 vuoden aikajänteellä demokratiaan siirtyneissä maissa bruttokansantuote kasvoi 20 prosentilla verrattuna siihen, että niissä olisi säilynyt autoritaarinen hallinto.³ **Demokraattisen kehityksen tukeminen tukee talouskasvua.**

¹ International IDEA (2024): [The Global State of Democracy Report 2024](#) – Strengthening the Legitimacy of Elections in a Time of Radical Uncertainty

² Demo Finland (2024): [Vahva demokratia talouskasvun tuottajana -policy brief](#)

³ MIT News (2019). [Study: Democracy fosters economic growth](#)

On keskeistä Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan arvojen edistämiseksi, että demokratia- ja oikeusvaltiotuen rahoitusmomentin taso säilytetään aiempien vuosien tasolla. Vuoden 2025 talousarvioesityksessä ulkoministeriön hallinnonalaan kuuluvan momentin taso pysyy euromääräisesti vuoden 2024 tasolla (2 904 000 euroa). Määrärahasta on tarkoitus myöntää valtionavustusta Demo Finlandille ja Oikeusvaltiokeskukselle.

Suomen tulisi tulevaisuudessa maltillisesti korottaa demokratia- ja oikeusvaltiotuen määrää huomioiden demokratiatukityön kasvavan tarpeen entistä haastavammissa konteksteissa ja samanaikaisen kustannusten nousun. Demo Finland on ulkoministeriön tuella tehnyt pitkäjänteistä ja tuloksellista monipuolueyhteistyötä puolueiden ja poliittisten toimijoiden sitouttamiseksi demokratian periaatteisiin edistämällä puolueiden välistä vuoropuhelua sekä puolueiden inklusiivisuutta, ohjelmallisuutta ja demokraattisuutta. Työllä voidaan edistää yhteiskunnallista vakautta, pitkäjänteistä rauhan rakentamista sekä eriarvoisuuden vähentämistä. **Demokratiatukityö vakaiden ja demokraattisten hallintojärjestelmien vakiinnuttamiseksi on kansainvälistä riskinhallintaa Suomelle. Demokratia on erinomainen konfliktinehkäisykeino.**

Lopuksi Demo Finland haluaa tuoda esille huolen kansalaisjärjestöjen avustuksiin esitetyistä rahoitusleikkauksista eri hallinnonaloilla. **Kansalaisjärjestöihin kohdistuvien leikkausten riskinä on kansalaisyhteiskunnan kapeneva tila myös Suomessa;** kansainvälisesti kyseinen trendi on huolestuttava ja laajamittainen. Vapaan ja kriittisen kansalaisyhteiskunnan toimintatila on keskeinen demokratian mittari. On tärkeää arvioida leikkausten kokonaisvaikutusta järjestöjen toimintamahdollisuuksiin Suomessa.

Lisätietoja:

Anu Juvonen

Toiminnanjohtaja, Demo Finland

anu.juvonen@demofinland.org, +358415283483